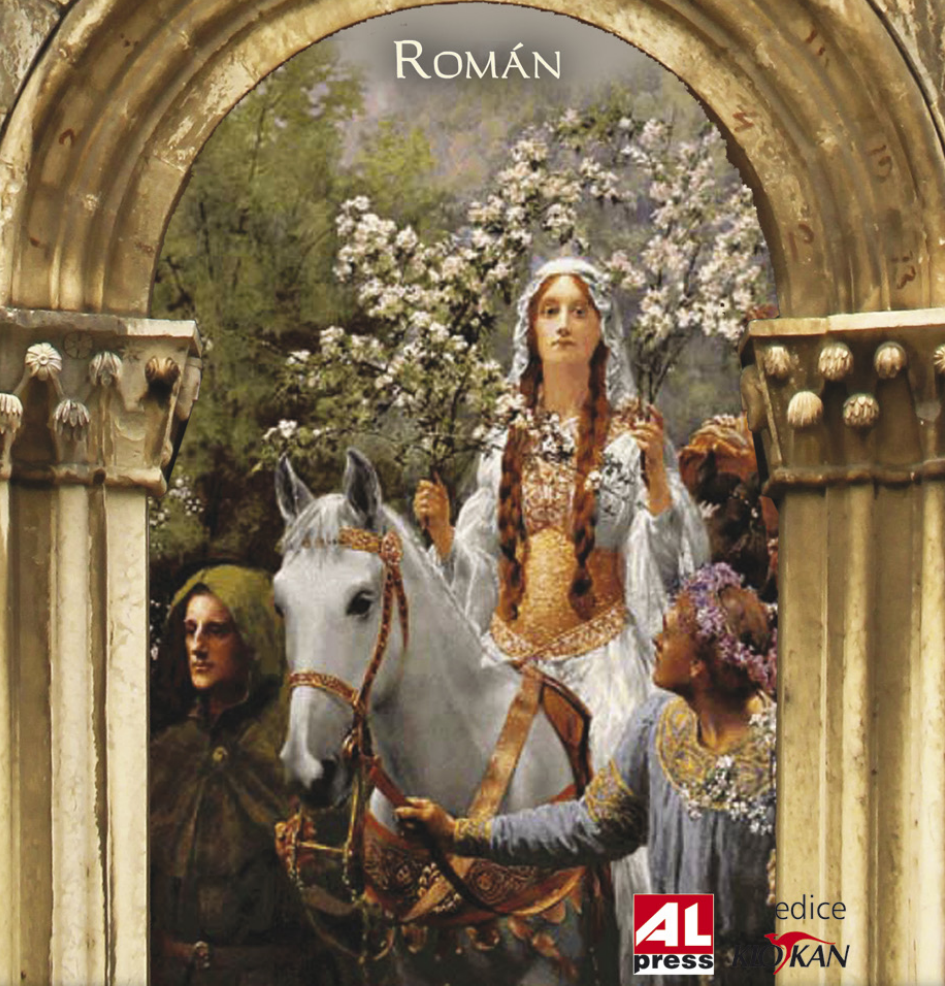

ROMÁN

HANA WHITTON

KNĚŽNA LUDMILA

VZNEŠENÁ, MILOVANÁ, ZRAZENÁ

edice
KLOKAN

ROMÁN

HANA WHITTON

KNĚŽNA LUDMILA

VZNEŠENÁ, MILOVANÁ, ZRAZENÁ

edice

KLOKAN

Copyright © Hana Whitton, 2017

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Hana Whitton, 2017

Redakční úprava Otilie Grezlová

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokan, 2017

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7543-736-5

I.

„Staneš se mocnou vládkyní, Ludmilo. Budeš slavnou kněžnou! Lid tě bude milovat a ctít. Žádná žena před tebou, byť z urozeného rodu, nedocílila takového postavení.“ Vědma Ida po těch prorockých slovech přihodila na oheň hrst suchých bylin. Dým, který z nich stoupal k nízkému očazenému stropu, od něhož visely svazky koření a nějaké další suché rostliny, vmžiku naplnil zšeřelou chýši omamnou, ostrou vůní. Ludmile se z ní tak trochu zatočila hlava.

„Bude mě můj choť... milovat? A dám mu syna? Dám mu dědice?“ vyhrkla Ludmila nedočkavou otázkou.

Vědmě zvlínil rty téměř pobavený úsměv. Tvář se jí přitom poskládala do hlubokých vrásek a Ludmilu při pohledu na ni rouhačsky napadlo, že jí to tak trochu připomíná špatně vydělanou kůži. Vzápětí se však vlastní myšlenky zděsila. Posmívat se vědmě Idě, která dovedla číst myšlenky, viděla do budoucnosti a rozmlouvala s bůžky, to se nevyplácelo.

„Tvůj choť tě bude vskutku milovat,“ odpověděla jí Ida. Tohle je to jediné, na co se jí mladé dívky pokaždé přijdou zeptat. Ne na naplnění odkazu předků, ne na slávu rodu, ale na lásku. Možná je to dobře, protože láska je v životě

to nejdůležitější a jen pošetilci to nechtějí vidět. „A dáš mu syna, a ne jednoho.“ Vědma pak hodila ho ohně ještě jednu hrst vonných bylin a zahleděla se dlouze do plamenů, jejichž jazyky nabyly sytě zeleného odstínu a vyšlehly téměř až k nízkému stropu.

Tvář jí náhle zvažněla a v očích se jí mihl stín strachu. „I tví synové budou slavní, ale jich slavnější bude tvůj nejstarší vnuk. Někdo se však pokusí zkřížit jeho cestu, jeho ušlechtilé plány, které budou totožné s tvými... Bude to žena...“ Vědma se odmlčela, tvář náhle ztrhanou, jako by se ocitla na konci sil. Bylo na ní vidět, že je zcela vyčerpaná, ale Ludmila se jí přesto zeptala: „Mohu tomu nějak zabránit? Myslím tomu, aby někdo zničil ty naše budoucí plány?“

Vědma na ni pohlédla. Zdálo se, jako by se vracela z velké dálky. Zrak měla náhle zcela vyhaslý a vrásčitá tvář vypadala tak stará, jako by vědma žila odedávna. „To ukáže až budoucnost,“ řekla obojace.

Ludmila zklamaně přikývla. Pochopila, že je audience u konce.

„Obětuj štědře bůžkům, aby sis je naklonila, a také na obětinu předkům nezapomeň,“ kladla jí ještě Ida na srdce.

Ludmila jen poslušně přikývla. „Nikdy na ně nezapomínám.“

Pak vstala a do mělké dřevěné misky, kam se vědmě obvykle dávaly dary za její proroctví, vložila velkou zlatou sponu.

„Jsi štědrá, Ludmilo,“ pochválila ji Ida místo díků. „Knížečí dceru nezapřeš.“

Ludmila sebou překvapeně trhla. Svoje jméno sice prozradit musela, neřekla však, že je její otec pšovanský kníže. Chtěla zůstat nepoznána. Měla vědět, že ji Ida prohlédne O výjimečných schopnostech téhle stařeny, která jí tak trochu naháněla hrůzu, se doslechla své.

„Jak jsi poznala, že jsem knížecí dcera? Jak to víš? Já myslela...“ Ludmila se zastavila na prahu a obrátila se k Idě. „Nebo ti to snad prozradila Mlada?“

Je krásná a ušlechtilá, tahle dcera pšovanského knížete Slavibora, pomyslela si Ida, a skutečně dosáhne velkých cílů. Zaslouží si to. O její laskavosti a štědrosti mluví každý už teď. Ovšem za ty velké cíle zaplatí stejně velkou cenu. Nač jí to však říkat už nyní, nač jí zkalit ten příslib štěstí, s kterým odtud bude odcházet?

Ludmilinu tvář nyní ozářilo sluneční světlo, které sem proniklo zvenčí, a pozlatilo jí jemnou pleť. V modrých očích jí zažehlo zlatavé plamínky a tmavé vlasy, sahající dívce až do pasu, se v něm kovově zaleskly.

„Mlada mi nic prozrazovat nemusela. Já vím mnohé, Ludmilo. Nejedno tajemství je mi známo,“ odpověděla jí vědma.

Dívka neodpověděla, jen přikývla a vykročila ven do té sluneční záplavy.

„Přijď zase. Ráda ti poradím, paní,“ zavolala za ní Ida, ale Ludmila už byla tatam.

„Tak co? Co ti věstila ta stará čarodějka? Dostaneš bohatého ženicha? A k tomu mladého a pohledného, který tě bude navěky milovat?“ vyzvíдалa nedočkavě Mlada. Zнала Ludmilu od dětství, a mohla si proto podobnou důvěrnost dovolit.

Mladin otec patřil k rádcům pšovanského knížete a ona s Ludmilou vyrůstala, aby se pak stala jednou z dívek v jejím doprovodu. Byla hezká, s vlasy plavými jako zralé obilné klasy a s očima zelenýma jako dva úlomky lesklého malachitu. A dovedla být milá. Nebo se spíš dovedla jako milá, obětavá a nezištná přítelkyně stavět, protože jí z toho plynuly nemalé výhody. Ovšem smutnou pravdou bylo, že myslela v první řadě na sebe.

Mladin otec u knížecího dvora zastával významné postavení a k nejchudším rovněž nepatřil, nicméně nebyl kníže jako ten Ludmilin. A tak Mladu nečekal sňatek s urozeným mladíkem z některého z předních rodů, třeba z Přemyslovců. Rodiče se netajili tím, že by dcery, a mezi nimi Mladu, nejraději vyvdali co nejdříve, aby jim ubylo starostí. Ženichové, kteří přicházeli v úvahu, byli ale nanejvýš zazobaní sedláci či mistři nějakého řemesla.

„Řemeslo má přece zlaté dno,“ téměř se utrhla na Mladu matka, když dcera nad takovou vyhlídkou pouze ohrnovala nos. „Lepší poctivý manžel než nějaký urozený panáček, který by ti jen sladkými řečičkami popletl hlavu a pak tě nechal s parchantkem v náručí.“ Při těch slovech blýskla po Mladě přísným pohledem.

„Ach, matko, nejedna milostnice se přece má lépe než manželka,“ namítla tehdy Mlada.

Matka jí místo odpovědi uštědřila pořádný políček. „Tak tohle si o tom myslím já!“ rozkřikla se na ni a pak už mírněji dodala: „Ne, abys něco takového vypustila z úst před otcem. V takovém případě by to také jen u políčku skončit nemuselo. A nezapomínej, že nejeden z urozených už přijal křest a s ním novou víru. Podle křesťanských zákonů smí muž mít pouze jednu jedinou manželku, s níž uzavře zákonný sňatek a s níž teprve poté zplodí potomstvo.“

Mlada si však matčina slova nevzala k srdci. Nehodlala skončit jako udřená hospodyně na nějakém statku, která rodí zákonitému manželovi jedno dítě za druhým. Rozhodla se, že se v tomhle ohledu postará o svou budoucnost sama, a proto se držela Ludmily. Jen u knížecího dvora může potkat toho pravého, který jí otevře cestu do vyšších kruhů.

Ludmila vrhla na Mladu pobavený pohled. „Tvrдила, že se stanu mocnou vládkyní a že mě bude můj choť milovat, jak se to obvykle říká,“ mávla pochybovačně rukou.

Na podobné věštby přestávala věřit stejně jako na nutnost předkládat bůžkům obětiny, i když to se dosud nahlas vyslovit neodvažovala.

„Ty na taková proroctví nevěříš?“ užasla Mlada a ve tváři se jí zračilo zděšení. Pochybovat o pravdivosti věštby se nikdy nevyplácelo.

Ludmila jen pokrčila rameny. „Myslím, že mi ta vědma řekla přesně to, co jsem chtěla slyšet. Ostatně... nepřišla zkrátka, dobře jsem jí zaplatila.“

„Takhle bys mluvit neměla.“ Mlada se poplašeně ohlédla, jako by se bála, že ta rouhačská slova mohl někdo zaslechnout. Umínila si, že si musí bůžky, které ta řeč mohla popudit, usmířit tučnou obětinou.

Ludmila se však jen zasmála.

V tu chvíli se už ocitly na břehu Labe, kousek od místa, kde se do něj vlévala Vltava. Nad nimi se na příkrém ostrohu tyčil Pšov, hradiště knížete Slavibora.

Oblak prachu, který se zdvihl na cestě klikaticí se od hradiště dolů k řece, zvěstoval, že se k nim blíží skupina jezdců. Mlada po chvíli poznala v prvním z nich Ludmilina bratra Velen. V rychlosti si přičísla plavé vlasy a upravila si našasené roucho s širokým pásem ozdobeným naleštěnými polodrahokamy.

Byla si moc dobře vědoma, že tohle oblečení dává vyniknout jejímu štíhlému pasu i oblým křivkám. A doufala, že na ní konečně spočine Velen zamilovaným pohledem. Mohl být knížecí syn a ona pouhá poddaná, zato půvabem byla jistě bohatší než mnohá urozená dcera. Jenže Velen v ní viděl pouze sestřinu družku, nic víc. Tedy alespoň zatím.

Mlada se nicméně svých vysokých cílů nevzdávala, ostatně proč jich nedosáhnout právě prostřednictvím Veleny? Pravda, přehnaný zájem o ni zrovna nejeví, ale jak se říká, všeho do času.

A co na tom, nezíská-li jeho náklonnost? Jsou tu přece i jiní. Podmanit si nějakého mladého, urozeného Přemyslovce, to by bylo možná ještě lepší. A nakonec by vzala za vděk i někým z rodu Stodoranů, který prý v poslední době nabývá na vlivu i důležitosti.

Hra o moc mezi několika silnými a vlivnými rody je zajímavě rozehrána, a tak se možná vyplatí chvíli počkat. A proč se mezitím příjemně nepobavit?

V dalších úvahách jí zabránil příjezd Velenovy družiny.

„Vydaly jste se na procházku?“ křikl na Ludmilu s Mladou Velen, když u nich zarazil koně.

„Ano,“ přikývla Ludmila. Náhle se jí zmocnily rozpaky nad tou výpravou za vědmou Idou. A to nejen proto, že cíl byl průhledný. Podobné rozpaky a s nimi spojené pochybnosti se jí v poslední době zmocňovaly nezřídka. Asi proto, že si začínala klást řadu otázek o životě a světě a Idino věštění ani uctívání bůžků jí nepřinášely uspokojivé odpovědi.

Existovala jiná cesta za poznáním? A pokud ano, pak jaká? I sem, k ostrohu nad soutokem Vltavy s Labem, se donesly zprávy o dvou učencích, o věrozvěstech Metoději a Cyrilovi, kteří přišli z daleké země na Moravu, aby zde šířili novou víru, nové poznání, které prý přináší odpovědi na podobné otázky.

Musím se na to přeptat otce, umínila si Ludmila, naše knížectví je přece s Velkou Moravou pevně spjato. Jistě o tom bude vědět. A pokud na mne nebude mít čas, obrátím se na Vlena.

Knížeti Slaviborovi skutečně v poslední době nezbyvalo na rodinu příliš mnoho času. Tížily ho totiž nemalé starosti, které před ostatními marně skrýval. Jeho knížectví mohla nakrásně patřit pod Velkou Moravu, nic to však neměnilo na skutečnosti, že českou kotlinu víc a víc ovládá rod Přemyslovců. Ti šířili svou moc buď mečem, nebo strategicky a politicky výhodnými sňatky.

A Ludmilin otec si uvědomoval, že před podobnou volbou bude v době nepříliš vzdálené stát také on – buď upevní své postavení výhodnou sňatkovou politikou vlastních dětí, nebo se bude muset uchýlit k boji, aby ubránil dědičná rodová území před nepřátelskými útoky.

Mlada nyní postoupila vpřed, aby na sebe knížecího syna upozornila. „Dovoliš, Veleně?“ zeptala se zbytečně, protože už vztáhla ruku, aby mu upravila řemen táhnoucí se mu přes prsa a přidržující toulec se šípy. Bylo to zbytečné gesto, stejně jako její slova, neboť kožený popruh překroucený nebyl. Ale Mlada se chtěla, byť zlehka, dotknout jeho svalnaté hrudi, kterou obepínala bílá halena. I ten kratičký dotyk jako by jí popálil prsty.

Uvítala, že Ludmile nebylo nějak do řeči, to jí alespoň umožní pohovořit si s Velenem. Podobná příležitost se stávala čím dál vzácnější, protože pšovanský kníže Slavibor začal syna zasvěcovat do tajů vlády, kterou mu hodlal vbrzku předat. A tak Velenovi nezbýval čas, aby dělal sestře a jejímu doprovodu společnost.

Mlada mimoto cítila, že se s jeho novým postavením začíná ještě více prohlubovat už tak dost značná společenská propast, která je dělila. Bylo jí proto jasné, že příliš času nezbývá, chce-li ho získat. Kníže Slavibor mu už jistě vyhlédl nějakou urozenou nevěstu, strategicky a politicky výhodnou partii, a tak si musí pospíšet, aby si Velena včas podmanila. Okouzlí ho svým půvabem, spoutá vášnivou láskou, takže otcovu volbu určitě nakonec odmítne. O tom byla pevně přesvědčena.

„Ludmila o tom sice nerada hovoří, ale... vydaly jsme se k vědmě, aby nám poodhalila cípek budoucnosti,“ pokračovala Mlada s koketním úsměvem, který jí vykouzlil půvabné doličky v zrůžovělých tvářích.

„Vsadím se, že uhodnu, čeho se to nahlédnutí do budoucnosti týkalo,“ zasmál se Velen, který už sesedl z koně,

a v osmahlé tváři mu blýskly bělostné zuby. „Byly jste se přeptat na ženichy, nemám pravdu?“

Chtěl je obě poškádlit, hlavně Mladu, v níž stále viděl pouhé nedospělé děvčátko a jejíž neumělé nadbíhání ho dojímalo. Znal ji odmalička a mohl k ní chovat pouze bratrskou lásku, nic víc.

Mlada po jeho slovech sklopila cudně oči, protože věděla, že jí tak dlouhé řasy vykreslí na hebkých tvářích obloučky svůdných stínů. „O takových věcech bys žertovat neměl, Velen. Máme přece právo vědět, co nás čeká.“

„O tebe, má milá Mlado, se bude jistě ucházet přinejmenším urozený vladyka, když už ne zámožný kníže,“ odpověděl jí Velen s předstíranou vážností.

Mlada se mu nyní upřeně zahleděla do očí. Byly modré a zdály se průzračné jako jezerní hladina. Světle kaštanové vlasy spadající mu na široká ramena se ve slunci zlatavě zatřpytily, jako by mu na nich spočívala přilbice ze vzácného kovu. Vánek, který se sem přihnal od řeky, mu je pročísl a odhalil uvolněné šněrování košile, kterým prosvítala do bronzova opálená pokožka s prstýnky plavých chloupků.

Mlady se v tu chvíli zmocnila touha, tajemná, dosud nepoznaná a omamná, opíjející jako mladé víno. Dala jí nakrátko zapomenout na výhodný sňatek, který by spojení s knížecím synem představovalo – v tento okamžik by se mu oddala, i kdyby to byl ten poslední nuzák.

Zavřela oči, nejen proto, aby ten slastný okamžik zadržela, ale hlavně proto, aby si z nich Velen nemohl podobné myšlenky přečíst.

„Můžeme se k tobě připojit, Velen? Tedy jestli se vracíš domů.“ Ludmilina věčná otázka ji vytrhla ze sladkého snění a Mlada měla co dělat, aby po ní neblýskla zlým pohledem. Věděla nicméně, že si Velenovu sestru nesmí v žádném případě pohněvat.

„Bude mi potěšením.“ Velen se sestře s přehnanou dvorností hluboce uklonil.

Na nic nečekal, hvízdal na grošáka, vyhoupl se do sedla, sklonil se pak k Ludmile a vysadil ji před sebe na koně.

„Pro tebe pošlu někoho z doprovodu, Mlado. Neboj, nezapomenu na to!“ křikl na dívku, která zůstala zaraženě stát uprostřed prašné cesty. Pak pobídl koně a ve chvíli jí i s Ludmilou zmizel mezi stromy.

Mlada zařala vztekla ruce v pěst. „Tohle mi zaplatíš,“ sykla téměř nenávistně. Veškerá touha ji přešla a cit, který mylně považovala za rodící se lásku, se vmžiku změnil v hořkou nenávist. Co si o sobě vlastně myslíš? chtělo se jí za ním zavolat. O mou náklonnost se jistě bude vbrzku ucházet ne jeden východofranský velmož.

Spolkla však ta slova, otočila se na patě a zamířila zpátky k vědmě.

Na nějakého lepšího pohůnka, který se jí uráčí odvézt do pšovanského hradiště, čekat rozhodně nehodlala.

„Neměls tam Mladu takhle nechávat,“ pokárala Ludmila mírně bratra.

Velen se zasmál, ale vesele to zrovna nevyznělo. Zvážněl vzápětí, a teprve po chvíli sestře odpověděl: „Mladu ctím jako tvou družku z dětství, Ludmilo, a mám ji svým způsobem rád, to však neznamená, že si bude osobovat jistá... práva, která jí prostě nenáleží. Je sice hezké, že se k ní chováš jako rovná k rovné, ale je pouze jednou ze služebných. Nic víc. Myslím, že by jí to někdo měl dát konečně jasně na vědomí.“

Velenovi neuniklo, že se Mlada chová ke služebnictvu, jako by tu byla paní ona. Nakonec začne ještě pšovanskému knížeti mluvit do výběru vhodného ženicha pro jeho nejstarší dceru Ludmilu.

Navíc v něm po té nedávné rozmluvě s Mladou začal klíčit nepříjemný pocit, že ona si už ženicha vyhlédla a že by tím vyvoleným mohl být on. Projevy její přízně bral dosud jako dívčí rozmar, pošetilý a pomíjivý, pochopil nicméně, že se může mýlit. Co když jde o promyšlený kalkul?

Ludmila si od ní musí vytvořit náležitý odstup, jinak to nepůjde, a on musí přestat s tím bratříčkováním, které si podle všeho Mlada vykládá jinak.

„Jsme dědici knížecího odkazu, Ludmilo,“ pokračoval po chvíli, „a musíme se podle toho také chovat. Těšíme se jistým výsadám, ale platíme za ně pouty povinností.“

„Já vím,“ povzdychla si Ludmila. „Máš pravdu.“

Grošák s nimi mezitím vystoupal až na samý vršek ostrohu nad soutokem Vltavy a Labe. Příkrý svah byl porostlý zakrslými keříky vinné révy, kterou zde otec nechal nedávno vysadit. Šířila se sem z Velké Moravy, kde ji zase získali z Uher, a lahodný nápoj z ní vyráběný se těšil vzrůstající oblibě.

Velen sklouzl z koně a poté pomohl sesednout i sestře. Zastavili se na chvíli na okraji strmého srázu a zahleděli se na řeky, jejichž vodní hladina se ve slunci kovově třpytila a připomínala dva zlaté pásy.

Je tu tak krásně, pomyslel si Velen, ale nahlas tu zjevnou a tak trochu otřepanou pravdu říct nechtěl. Toužil jen zadržet nakrátko tento kouzelný okamžik, kdy se s Ludmilou bezstarostně těšili z nádherného výhledu. Věděl, že podobným idylickým chvílím bude brzy konec. Ludmilu provdají, a jistě výhodně, a manžel si ji odvede k sobě, do nového domova.

Věděl také, že otec jí už začal toho výhodného ženicha hledat, i když o tom Ludmila dosud nevěděla. To jen jeho, Velena, zasvětil kníže do svých plánů. Významné české rody mezi sebou dosud o vládu nad žírnou českou kotlinou kolem Vltavy a Labe vedly krvavé boje. Jenže časy se

změnily. Spory mezi rody se začínaly urovnávat výhodnými dynastickými sňatky a Pšováné byli takovému řešení nakloněni.

Ludmila za těchto okolností sehraje v podobných dohodách jistě důležitou úlohu. Rod Stodoranů už na Pšov své poselstvo vyslal a také Přemyslovci ohlásili brzký příjezd.

Otec s ním chtěl před jednáními s těmito vyslanci mluvit. A přikázal mu rovněž, aby s sebou přivedl Ludmilu.

Velen si ztěžka povzdychl a zahleděl se znovu na říční hladinu, kterou nyní zčeřil mírný vánek.

Ano, je tu opravdu moc krásně, pomyslel si s vědomím, že ten kouzelný okamžik pominul.

Tento závěr jako by chtěly potvrdit rychlé kroky, které k nim spěchaly.

„Konečně jsem tě našel, Velene,“ vypravil ze sebe zadýchaně Neklan. Vysoký, urostlý mladík s hezkou, výraznou tváří a hustou kšticí černých vlasů, jež mu spadaly až na ramena, byl velitelem Velenovy osobní stráže. „Kníže Slavibor na tebe už netrpělivě čeká. Máš se k němu okamžitě dostavit. A já mám vyřídit, že to očekávané poselstvo už přijelo,“ chrлил ze sebe Neklan.

Velen přikývl, ale pak zaváhal. Nechtěl nechat Ludmilu na ostrohu nad řekou samotnou.

Neklan to pochopil a rozhodl se využít vhodné situace. Krásná dcera knížete Slavibora se mu vždycky líbila. „Jen běž, Velene. Bude mi ctí doprovodit Ludmilu domů,“ odvážil se navrhnout Velenovi.

Velen se na něj zkoumavě zahleděl. Neklanovy vzrůstající city k Ludmile mu nemohly uniknout. Vážil si ho sice a spatřoval v něm přítele, ale v Neklanově případě platilo totéž co v tom Mladině.

Velen si v tu chvíli uvědomil – jako v poslední době mnohokrát –, že je sice příjemné mít moc a vládnout ostat-

ním, ale najednou si nebyl jistý, zda to stojí za všechny oběti, které budou muset s Ludmilou přinést.

Až po chvíli přikývl a mlčky se vyhoupl na koně. Mávl dvojici na pozdrav a zamířil k pšovanskému hradišti.

Neklan byl šťastný, že se mu podařilo ukrást pár krátkých chvilek o samotě s Ludmilou. Už dávno věděl, že ji miluje, i když netušil, jak se mu ten cit vkradl do srdce. Znal ji od dětství a byl to on, kdo ji spolu s Velenem učil střílet z luku, ohánět se tesákem a jezdit na koni.

Trávili spolu celé dny. Ludmila, Velen, on a v poslední době čím dál častěji také Mlada, která se předtím raději zdržovala v hradišti, protože ji lovy a jízda na koni moc nebavily.

A pak si jednoho dne náhle povšiml, že před ním nestojí děvčátko, ale krásná mladá dívka, vysoká a štíhlá, s pravidelnou oválnou tváří, jejíž blankytně modré oči vypovídaly o dobrém srdci a laskavé duši. Neklan si v tu chvíli uvědomil, že si bez ní nedokáže představit život a že jí bude navždy věrně sloužit.

Nesčíslněkrát se jí ze svého citu chtěl vyznat, ale nikdy k tomu nesebral odvahy. Ludmila byla knížecí dcera a on pouhý velitel stráže. Už jeho otec sloužil věrně knížeti Slaviborovi, mezi urozené se však řadit nemohl.

Navzdory tomu Neklan nepřestal doufat, že si jednou Ludmilu získá a že mu kníže nakonec dá svou milovanou dceru za manželku. Chtěl si však nejdřív promluvit s Ludmilou, než se obrátí na jejího otce. Ludmilin souhlas byl pro něj důležitější než knížecí požehnání.

Nyní se mu k vyznání zázračně naskytla vhodná příležitost, na niž tak dlouho čekal. Pochopil, že musí jednat rychle, když uviděl to vznešené poselstvo, kvůli kterému ho kníže Slavibor poslal okamžitě vyhledat Velenu.

Byli to vyslanci rodu Stodoranů, kteří sice na Pšov dorazili již před nějakou dobou, ale nyní se konečně dostavili ke knížecí audienci.

Jistě sem zavítali kvůli nějaké sňatkové dohodě, která by upevnila spojení s Pšovany. A jistě šlo o dohodu o Ludmilině sňatku. Bylo to snazší než se s Pšovany bít v nekonečných půtkách o moc.

Ludmila nyní vykročila k hradišti a náhlým poryvem větru, který se přihnál od řeky, jí dlouhé bílé roucho přepásané širokým zlatým pásem přilnulo k tělu. Měkká látka lichotivě objala její svůdné křivky a Neklan pocítil, jak se mu v žilách rozhořel plamen dlouho potlačované touhy.

Vzpamatoval se však rychle z toho sladkého okouzlení a dvěma dlouhými kroky Ludmilu dohnal. Sevřel přitom malý kožený váček, který se mu pohupoval na tenkém řemínku zavěšeném kolem krku. Skrýval cenný zlatý prsten, který nechal vytepat pro Ludmilu. Nedočkavě ji chytil za ruku a přiměl ji tak, aby se zastavila.

„Já... mám pro tebe dárek, Ludmilo,“ vykoktal a zrudl. Váček si stáhl ze šije tak prudce, že přitom přetrhl tenkou koženou šňůrku. „Tady... tenhle prsten...,“ vykoktal, ale na víc se nezmohl.

Miluji tě, Ludmilo, a chtěl bych se s tebou oženit. Staň se mou manželkou, abych ti mohl sloužit věrně a oddaně až do smrti, tohle jí chtěl povědět, ale jazyk ho zradil a on nedokázal vypravit z náhle vyprahlého hrdla jedinou hlásku.

Ludmila si od něj ten drahocenný prsten vzala jen s váháním. Chvilku jej nerozhodně obracela v dlouhých štíhlých prstech, ale na prsteník si ten zlatý kroužek nenavlékla.

„Je překrásný,“ řekla po chvíli tiše. Bylo jí jasné, že podobný šperk musel stát Neklana celé jmění. Jeho rodina sice nepatřila zrovna k nejchudším, ale na rozdávání tak nákladných darů neměla. „Takový se hodí ale spíš pro nevěstu, Neklane,“ namítla pak.

Mladík se na ni upřeně zahleděl. „Máš pravdu,“ hlesl jen a nespouštěl z Ludmily oči. Doufal, že budou výmluvnější než slova a ona pochopí.

Ludmila zrozpačitěla, jeho pohled však opětovala. Vyčetla z něj lásku, touhu, naději.

Rychle sklopila zrak.

Neklan byl dobrý přítel, dávný druh z dětství, bez něhož si život na Pšově ani nedokázala představit, ale nic víc. Nikdy v něm neviděla muže, kterého by mohla milovat, za něhož by toužila se provdat.

Nechtěla ho nyní zranit, ale plané naděje mu dávat v žádném případě nehodlala.

Vrátila mu proto rychle prsten a vtiskla mu ho ještě pro jistotu do dlaně. „Takový dar přijmout nemohu, Neklane, i když mi lichotí, žes mi ho nabídl. Jednou jistě najdeš dívku, které navlékneš tento prsten na prst jako své budoucí choti a která jej s radostí přijme.“ *Já to ale nebudu*, chtěla ještě dodat, pak si to však rozmyslela.

„Měli bychom si pospíšet,“ dodala. „Otec si chce možná promluvit také se mnou. Nerada bych ho nechala čekat.“ A s tím opět vykročila rychlým krokem k hradišti.

Neklan, v hlavě zoufalý zmatek, musel vynaložit velké úsilí, aby ji dokázal s vyrovnaným klidem následovat.

Mlada se postrašeně ohlédla, když zaslechla ostré zapraskání nějaké suché větvičky. Háj, kterým se vydala zpátky k chýši staré vědmy Idy, byl sice prosluněný a zdálo se, že v něm ani osamocené dívce nemůže hrozit žádné nebezpečí, ale člověk nikdy neví.

V tu chvíli zalitovala, že neuposlechla Velenovy rady a nepočkala na některého z jeho strážných, který by jí poskytl doprovod. Touhle dobou už mohla být dávno na

Pšově. Sevřela ji nevysvětlitelná tíseň a stáhla jí hrdlo jako zrádná smyčka.

Přidala rychle do kroku a za okamžik se ocitla před Idinou chýší.

Dlouhé cáry šedého lišejníku visely z nízké doškové střechy, podobné starému potrhanému závoji. Malá okénka zakrývaly kusy hrubé houně, ale dveře zely dokořán, jako by ji vědma očekávala.

„Jen pojď dál, Mlado,“ vyzvala ji, když dívka na vysokém prahu bojácně zaváhala.

„Jak víš, že jsem se vrátila?“ zeptala se užasle Mlada.

Ida ji přece z toho tmavého kouta až vzadu v nízké světnici nemohla poznat.

„Tak. Vím to prostě,“ zasmála se ochraptěle. Nepotřebovala zrovna přehnaně velkou jasnozřivost k tomu, aby si z dychtivé tvářičky té služebné dívky, která sem urozenou Ludmilu doprovázela a čekala na ni venku před chýší, vyčetla touhu poznat také vlastní budoucnost. Před svou velitelkou, jakkoli se snažila působit dojmem, že se jí rovná, se ty nemístné pocity neodvážila dát najevo. A tak bylo Idě jasné, že sem zavítá co nejdříve znovu, tentokrát však sama.

Mlada, dosud ohromena Idinými slovy, překročila práh. Nízkou místnost plnila omamná vůně bylin a Ida ještě přihodila další hrst na oheň plápolající v trojnožce, stojící na stole před ní. Na chvíli ji zahalil oblak aromatického dýmu, z jehož vůně se dívce trochu zatočila hlava.

„Co tě přivádí, Mlado?“ zeptala se jí Ida.

„Poodhalíš i mně budoucnost? Prozradíš mi, jakého dostanu manžela?“ odvážila se Mlada až po chvíli otázky.

„Přineslas obětinu?“ zeptala se vědma zbytečně. Odpověď na svou otázku znala předem.

„Tu přece přinesla už Ludmila,“ namítla neochotně Mlada. „Já na rozdávání nemám.“

Ida se usmála. Tahle ctižádostivá osůbka asi nikdy nepochopí, že šetřit se někdy opravdu nevyplácí. „Dobře,“ přikývla však posléze a pak se na okamžik odmlčela. „Do tvé cesty vstoupí urozený muž. Bude k tobě promlouvat řečí, jíž zpočátku neporozumíš.“ Natáhla se pro objemný váček, zalovila v něm a potom z něj vsypala na trojnožku hrst suchých lístků.

„Vezmu si ho?“ vyhrkla napjatě Mlada. Ostýchavé obavy ji najednou zcela opustily. Zmocnil se jí podivný pocit, jako by k ní někdo promlouval jejím vlastním hlasem.

Ida k ní nad dýmem, kterým co chvíli prošlehlý purpurové plameny, vzhledla.

Mladě se náhle zdálo, že stařena omládla – jako by ta tvář se zažloutlou pokožkou poskládanou do tisíce vrásek byla maska, kterou si nasadila pokaždé, když chtěla před příchozími návštěvníky zakrýt svůj skutečný zjev.

„Vaše stezky se protnou. Budete svázáni pevným poutem.“ *Snad poutem lásky, snad zrady, ale ne manželským.* Tohle jediné Ida z dívčiny budoucnosti ještě zahlédla, ale raději si to nechala pro sebe.

„A jak bude vypadat ten můj milý?“ Mladě se nyní při pohledu na vědmu zdálo, že jí budoucí osud věští krásná mladá žena, ne stařena se zcuchanými vlasy spletenými do řídkých copánků.

„Je vysoký a urostlý. A vlasy má plavé, světlé tak, že se zdají téměř bílé. Oči... oči jsou modré.“ *A chladné jako dva úlomky ledu.* I tohle si však nechala pro sebe. Náhle se cítila zcela vyčerpaná. Vidina budoucnosti se kamsi nenávratně vytratila. Viděla jen neprostupný dým stoupající z doutnajících bylin v trojnožce. S věštěním byl pro dnešek konec.

Mlada na ni pohlédla a chtěla se ještě něco zeptat, ale zděsil se Idiny náhlé proměny. Svůdná krasavice rázem zmizela a nad trojnožkou se hrbila nehezka babice s vrásčitou tváří a se zahnědlými prsty zkřivenými jako dravčí pařáty.

„Jsem unavená,“ vypravila ze sebe Ida po chvíli ochraptěle. „Dneska ti už víc nepovím.“

Mladě však to, co jí vědma stačila z budoucnosti prozradit, stačilo.

Získá pro sebe urozeného, pohledného muže. Jistě se za něj provdá, jak jinak, když se vědma zmínila, že se jejich cesty protnou. Co jiného by to mohlo znamenat A nebude pocházet ze Pšova, to jí bylo také jasné.

Velen to tedy podle všeho nebude. Ten přece nemá vlasy plavé tak, že se zdají bílé.

Zamrzelo ji to náhle, a to ji zaskočilo.

Ach, co na tom sejde. Bude to jistě někdo ze sousedních rodů. V poslední době se na Pšově střídá jeden vyslanec za druhým. Možná to tak bude lepší. Mohla by začít jinde úplně od začátku, a rovnou jako paní, jako manželka velmože. Nikdo by se pak nedozvěděl, že dělala knížecí dceri pouhou společnici nebo spíš lepší služku.

„Děkuji ti,“ obrátila se k vědmě. „A tu obětinu přinesu dodatečně,“ slíbila. „Za takové proroctví si ji víc než zasloužíš.“

Nečekala na odpověď a rychle zamířila z chýše, jako by se bála, že Ida dodá něco, čím věštbu pokazí.

Rozběhla se hájkem a zakrátko se ocitla pod vrchem, na němž se tyčilo pšovanské hradiště. Vyrasila pak rychlým krokem do příkrého kopce, jako by náhle chtěla utéct vlastnímu osudu.

Zastavila se téměř až na samém vrcholu, u konce s dechem.

Několikrát se zhluboka nadechla. Shlédla dolů na soutok dvou řek pod příkrým srázem. Ten krásný a známý výhled jí vlil do duše vyrovnaný klid.

Bude to dobré, věštba byla přece příznivá, snažila se zahnat poslední zbytek náhlé tísně, která se jí po odchodu od Idy zmocnila. Otočila se a vydala se k hradišti. Na okraji

vinohradu, táhnoucím se téměř až k jeho hradbám, zahlédla Neklana. Seděl tam na kamenném sedátku, ponořen do myšlenek. Na Pšov se po rozmluvě s Ludmilou nevrátil. Uchýlil se sem, na sráz nad soutokem Vltavy s Labem, aby si znovu promyslel vše, co mu řekla.

Vyskočil rychle, když zahlédl přicházet Mladu, jako by se bál, že si přečte jeho myšlenky. Zlehka se jí s hranou galantností uklonil. Tu dívku nebral nikdy příliš vážně. Zdála se mu lehkovážná a nespolehlivá, ale teď byl rád, že mu její přítomnost pomůže zapomenout na Ludmilina odmítavá slova, která ho hluboce zranila.

„Dopřeješ mi to potěšení, abych tě doprovodil, krásná paní Mlado?“ otázal se jí, na tváři úsměv. „Paní Ludmila tě jistě už nedočkavě vyhlíží. Na Pšov totiž přijela další návštěva, tak bude potřebovat tvou pomoc s oblékáním,“ dodal.

Mlada jen rozladěně pokrčila rameny. „To mě opravdu mrzí, že jsem nechala Ludmilu čekat, ale... myslela jsem, že se beze mě obejde. Nechala mě tady totiž stát, a tak... zašla jsem si cosi neodkladného vyřídit.“ Neklanovi, který byl v jejích očích jen lepší pohůnek, se rozhodně svěřovat nehodlala.

Neklan se vědoucně usmál. Nikomu neunikly tajné dívčí výpravy za vědmou, která měla poodhalit budoucnost, tedy hlavně prozradit jméno budoucího ženicha. Mlada v tomto ohledu nebude jistě výjimkou.

„Jistě,“ řekl raději neutrálně a opět se jí uklonil. „Dovolíš tedy, abych tě na Pšov doprovodil?“

Mlada na krátký okamžik zaváhala. Nechtěla si z něj sice udělat nepřítele, ale zbytečně se s ním zaplétat také nehodlala.

„Děkuji ti, ale... musím si podle všeho pospíšet, a tak se tam rozběhnu sama,“ vymluvila mu ten nápad s úsměvem. Na Pšov to měla mimoto pouhých pár kroků, tady se nebezpečí jistě bát nemusí.

Neuniklo jí, že mu po jejích slovech zahořelo v očích zklamání, které si nicméně mylně vyložila. Neklan zrovna neprahl po její společnosti, jen prostě nechtěl být sám.

Nečekala na nic, mávla mu na pozdrav a vmžiku byla tatam.

Nemohla si přitom zastírat, že ji Neklanovo zklamání potěšilo.

II.

Pšovanský kníže Slavibor nespouštěl upřený pohled z Lutpolda ze Stodor, vyslance rodu Stodoranů. Rozladilo ho, že se tentokrát nějak nemůže soustředit na jeho květnatý proslov, a o to byl raději, že k té audienci přizval také syna Velena.

Měl jsem ho do vladařských povinností zasvětit už dávno, neubránil se výčitce.

Opět pohlédl na Lutpolda. Plavé vlasy měl spletené do několika ozdobných copánků, které mu spadaly na ramena. Halenu mu obepínal široký kožený pás s velkou zlatou sponou a svalnaté paže zdobily náramky, sahající od lokte až téměř k rameni.

Slavibor si povzdychl. On si prořídle vlasy přestal splétat do copánků už před léty a těsný opasek také dávno zavrhl. Zbytečně člověka tísnil. Volné roucho mu připadalo důstojnější, a hlavně decentně skrylo jeho poněkud objemné tělo.

„Neustálé válečné střety národy pouze oslabují,“ pokračoval Lutpold v řečnění, kterým zaplnil nezanedbatelnou část odpoledne. „Stodoranský kníže se kloní k názoru, že je pro všechny mnohem výhodnější dohodnout se, spojit se, a to nejen pouhým sepsaným dokumentem, ale svaz-

kem mnohem pevnějším. Sňatkem. Vždyť co může zpřetrhat něco tak posvátného, jako jsou příbuzenské vztahy či pokrevní pouto?“ *Ano, není nad to podmanit si sousední kmeny snadno, bez boje, dynastickými sňatky*, ušklíbl se v duchu Lutpold, ale tuhle poněkud cynickou pravdu si nechal pro sebe. Nechtěl nějakou nevhodnou, rádoby vtipnou poznámkou v zárodku zhatit zatím zdárně se vyvíjející jednání s pšovanským knížetem, jež mělo být předejít k námluvám a – jak pevně věřil – později i k sňatku se Slaviborovou dcerou Ludmilou.

Pšované zaujímali strategicky významná území, to proto se zde tolik snažil. Nešlo pouze o Stodorany, které tady zastupoval, ale také o saského panovníka Otu, jejich spojence. I ten měl zásluh na žírnou zemi ležící na soutoku Labe s Vltavou. Stejně jako Karloman, vládce Východofranské říše, který už stačil uzavřít s Velkou Moravou, jejíž součástí Čechy byly, velice výhodné smlouvy.

„Tvá slova jsou pravdivá. Cením si jich. Jistě se nám během tvého pobytu u nás na Pšově naskytne nejedna příležitost pohovořit si o výhodách příbuzenských vztahů, o nichž ses zmiňoval. Dovol ale, abych tě nejdříve pozval na hostinu, kterou jsem uspořádal na počest všech vzácných hostů, jež se k nám sjeli. A tady Velen ti pak bude rád dělat společnost při lovu. Naše lesy jsou bohaté na zvěř, takže by sis příležitost k honitbě neměl nechat ujít.“ Slavibor pokynul nenápadně synovi a ten vstal, aby tak dal stodoranskému vyslanci jasně najevo, že je audience u konce.

„Dovol, doprovodím tě, Lutpolde. Usoudili jsme, že bys jako náš vzácný host neměl přebývat v podhradí. Přichystali jsme ti proto komnaty zde, na hradišti. Skýtají výhled na soutok Vltavy a Labe.“ Velen s těmi slovy nasměroval hosta ke dveřím.

Lutpold se na prahu otočil a uklonil se pšovanskému knížeti, dlaň v uctivém gestu přitisknutou na hrud', ačkoli

tušil, že se pod tím okázalým pohostinstvím skrývá odmítnutí jeho návrhů.

Slavibor byl rád, když konečně osaměl. Ze stodoranského poselstva neměl ten nejlepší pocit. A nedovedl si představit, že by za nějakého stodoranského velmože prodal Ludmilu. Ti lidé se mu zdáli chladní a vypočítaví a jejich přátelské vztahy se Sasy se mu také nezamlouvaly. Svatopluk, vládce Velké Moravy, se klonil spíše ke spojení s Východofranskou říší, i když to slůvko *klonil* nebyl asi ten nejlepší výraz. Svatoplukovi prostě nic jiného nezbyvalo, chtěl-li zabránit útokům Franků, zejména pak na jižní hranici své říše.

A to poslední, co by Slavibor chtěl, bylo pohněvat si Svatopluka.

Srdce se mu náhle sevřelo překvapivou bolestí, když si uvědomil, že právě zahájil šachovou partii se životy a štěstím vlastních dětí. Jeho potomci, zejména milovaná dcera Ludmila, budou muset uzavřít politicky výhodné sňatky. Jen tak znásobí slávu rodu, jen tak zajistí jeho budoucnost, rozhojní jeho statky.

Najednou si uvědomil, že si Ludmilu jednou, dokonce brzy, odvede nějaký cizinec. A to si nedovedl představit.

Bude to znamenat konec dobrých starých časů, přestože ten už nastal, když zemřela Ludmilina matka Verena.

Měl jsem štěstí, pomyslel si Slavibor. Můj sňatek s Verenou, byť sjednaný, byl šťastný. Po období prvního neobratného poznávání jsem se do ní zamiloval a Verena mou lásku opětovala. Prožili jsme spolu dobrý život.

„Kéž bys tu teď mohla být, má drahá Vereno,“ zašeptal, jako by se bál, že ho někdo uslyší. „Podělil bych se s tebou o své starosti, ty bys mi poradila a všechno by bylo snazší.“

Na další přemítání mu však nezbyl čas, protože se vrátil Velen.

Slavibor se pobaveně zasmál. „To ses rychle zbavil našeho váženého hosta.“

Velen pokrčil rameny. „Ujal se ho nakonec Neklan. Ten se mu bude věnovat. S ním se nemusíme strachovat, že by tu diplomatickou misi nějak pokazil.“

Slavibor se natáhl po džbánu s pivem. Měl je raději než čím dál oblíbenější víno nebo tradiční medovinu. Před stodoranským hostem se však takového prostého nápoje, vhodného pro kdejakého sedláka, napít neodvážil. Zato nyní si pořádně lokl, jako by chtěl spláchnout nepříjemnou pachutí z rozmluvy s Lutpoldem. Pivo bylo sice trochu zteplalé, říz však neztratilo.

„Jaký dojem na tebe ten stodoranský vyslanec udělal?“ zeptal se Velen. Jeho syn mohl být mladý a zkušenosti teprve sbíral, ale Slavibor si jeho názoru vážil. Velenovy postřehy byly bystré a neotřelé.

Velen znovu pokrčil rameny. Potěšilo ho však, že se na něj otec obrátil, že ho zajímá jeho názor a že s ním od jisté doby mluví jako rovný s rovným. „Zdá se mi... obojaký,“ řekl až po chvíli. „Promlouvá sice medovými slůvky, ale právě v těch se mnohdy skrývá jed. Nevěřil bych mu.“

Slavibor se na syna překvapeně zadíval. Jeho odhad ho potěšil. Jednou, a to jistě brzy, z něj bude dobrý vladař, pomyslel si s hrдостí.

„Sdílím tvůj názor, Velene,“ ozval se po chvíli. „A Lutpoldovi vidím až do ledví. Celá ta jeho slavná diplomatická mise a řečičky o přátelských poutech mají zastrít jediný cíl jeho cesty – a tím je získat můj souhlas se sňatkem Ludmily s některým ze stodoranských velmožů, se samotným knížetem. Přijel sem na námluvy. Zatím se sice ještě otevřeně nevyslovil, ale to je pouhá otázka času.“

„Pro takového naše Ludmila nerostla!“ vybuchl Velen. Nedovedl si představit, že by si Lutpold odvedl Ludmilu pro svého stodoranského pána.

„To opravdu ne,“ usmál se Slavibor synově zápalu. „A nejen proto, že si o Lutpoldovi a o stodoranském knížeti myslím své. Pro nás by to neznamenal ani politicky výhodný tah – jejich spojencem je Ota Saský a jistě jím jednou bude i jeho syn Jindřich, až se ujme vlády. A my musíme ctít Svatoplukovy smlouvy s Východofranskou říší, zejména s Bavorskem.“

Velenovi po těch slovech spadl kámen ze srdce. Ludmila zůstane na Pšově. Tedy alespoň zatím.

„Uvidíme, s čím přijde přemyslovské poselstvo,“ pokračoval Slavibor. Potěšilo ho, že také Přemyslovci vyslali na Pšov své posly. Moc tohoto rodu sílila každým dnem a spojení s nimi by pšovanský kníže uvítal rozhodně víc než se Stodorany. „Vážím si toho, že se k nám vypravili.“

„Je to pocta,“ vyhrkl nadšeně Velen a otec po něm za ta zbrklá slova střelil káravým pohledem.

„Vladař by neměl nikdy dávat najevo své pocity, synu, to si dobře zapamatuj. I přílišná radost může prozradit něco, co by mělo zůstat ostatním utajeno.“

Velen trochu zrudl a rychle sklopil oči. Brzy se ale otřepal. „Přemyslovci prý odvozují svůj původ od prvních Slovanů, kteří osídlili kotlinu kolem Vltavy,“ poznamenal. „Považ, otče, provdat se naše Ludmila za někoho z rodu tak starobylého!“

Slavibor potěšeně přikývl. „Byla by to čest. Přemyslovský kníže Bořivoj je potomek rodu, který založila kněžna Libuše a Přemysl Oráč. Bořivojovo sídlo v Levém Hradci mě ohromilo svou výstavností už před léty, když jsem je navštívil. A to se prý teď ještě rozrostlo.“ Slavibor se opět natáhl po džbánu a zhluboka se napil. Další doušek mu dodal na výřečnosti. „To však není všechno. Bořivoj je úzce spjat s Velkou Moravou, a to je podle mě cennější než pozemské statky.“

„Jeho sestra Sventa se prý provdala za velkomoravského knížete Svatopluka,“ přispěchal Velen s poznámkou. „A dala mu už tři syny.“

Otec opět přikývl. „Bylo by... dobré, kdyby nás s Bořivojem poutal stejný svazek.“ *Bylo by dobré, kdyby se za něj Ludmila provdala, tedy jestli hlavním cílem jeho cesty na Pšov jsou skutečně námluvy*, pomyslel si, ale tuhle úvahu si nechal pro sebe.

Velen se usmál a vrhl po otci spiklenecký pohled, jinak však nehnul ani brvou a nepronesl jediné nadšené slůvko.

Slavibor mu ho oplatil.

Učí se rychle, ten můj synek, usoudil přitom pobaveně. Tentokrát si nechal pocity pro sebe, i když ho jistě svrbí jazyk.

„Věřím, že se o našeho vzácného hosta z Levého Hradce dobře postaráš,“ ozval se Slavibor po chvíli. „Ale měl bys tak učinit sám. Tohle... nepřísluší Neklanovi.“

„Spolehni se, otče,“ odpověděl mu Velen. *Taková pošetilost by mne ani nenapadla*, chtěl dodat, ale včas si to rozmyslel a svůj názor si nechal pro sebe.

Učil se skutečně rychle.

Ludmila se ještě jednou ohlédla, aby se ujistila, že se jí podařilo nepozorovaně vyklouznout z pšovanského hradiště.

Setřásla jsem dokonce i Mladu, usmála se pro sebe spokojeně. Toužila alespoň na pár chvil uniknout společenskému ruchu, který u nich již po několik dní panoval.

Do Pšova se sjelo několik poselstev z okolních knížectví a také Stodorané tu dosud setrvali, třebaže bylo už nyní jasné, že jejich mise úspěšná nebude. Každým dnem se navíc očekával příjezd samotného knížete Bořivoje – předvoj přemyslovského poselstva na Pšov už přednedávnem s náležitou důstojností dorazil.

Otec při té příležitosti poslal pro Ludmilu. „Je mým přáním, aby ses k našim hostům, předním představitelům přemyslovského knížectví, chovala co nejvybraněji,“ kladl jí na srdce. „Já vím, že ti tohle říkat nemusím, neboť tvému vystupování se skutečně nedá nikdy nic vytknout, ale přesto...“ Otec se na ni zahleděl téměř zjihle. Udivilo ji to. „S Velenem jsem v tom smyslu už také promluvil. Knížeti Bořivojovi a jeho družině se zde musí dostat toho nejlepšího přijetí.“

Ještě chvílku k ní pak promlouval a Ludmila z toho nabyla podivného dojmu, jako by mělo jít o jejich poslední rozhovor.

A možná to také poslední nezávazný rozhovor mezi čtyřma očima byl. Alespoň po nějakou dobu, než všechna ta poselstva zase odjedou.

Stejně jako Velen věděla i ona moc dobře, že je otcovým úmyslem výhodně provdat dceru a výhodně oženit syna. To proto se zde dveře netrhly s různými vyslanci, jejichž hlavním cílem bylo pod pláštíkem diplomatických jednání dohodnout dynastický sňatek.

I proto chtěla být alespoň na pár chvil sama, aby si vše promyslela. Doma si klidu vůbec neužila – pokud se neúčastnila hodokvasů, lovů či různých zábav pořádaných na počest hostů, musela se věnovat přípravám na ně. Od rána do večera se v jejích komnatách pohybovalo plno švadlen a zkoušely jí nová roucha. Mlada, která byla v tom neutuchajícím vření zjevně ve svém živlu, se od ní téměř nehnula na krok, jako by se bála, že by mohla o něco důležitého přijít.

Ludmila byla nyní ráda, že se na okamžik zbavila jejího věčného švitoření a úvah o možných nápadnících. Mlada bez přestání rozbírala věštby vědmy Idy a Ludmile s ní pozvolna docházela trpělivost.

Znovu se pro jistotu obezřetně ohlédla. Po úzké stezce klikací se dolů k řece se za ní skutečně nikdo nevydal.

Podařilo se jí tedy úspěšně setřást nejen Mladu, ale také Neklanův všudypřítomný ozbrojený doprovod.

Zamířila pak k mělké prosluněné říční zátočině. Velké ploché kameny, které vedly do vody jako pohodlné schody, byly vyhráté od slunce. Vysoké rákosí se melodicky rozšumělo, když je prohrábl mírný vánek, jako by tak chtělo Ludmilu přivítat. Chodívala sem často, neboť tohle bylo od dětství její nejmilejší místo u řeky.

Pozorně se rozhlédla kolem sebe, a když se i tentokrát přesvědčila, že je na říčním břehu sama, svlékla si svrchní sukni. Nový poryv vánku se zmocnil cípu její bělostné vyšíváné košile a nezbedně jím zacloumal. Ludmila se tiše zasmála. Po dnech plných napětí, společenské přetvářky a hostitelských povinností, které musela jako dcera ovdovělého knížecího otce u jeho dvora zastávat, se cítila volná, nespoutaná a konečně šťastná.

Vstoupila na první kámen pod hladinou. Prohřátá voda jí slastně polaskala kotníky. Sestoupila na další kamenný stupeň, a když se ocitla na posledním, voda jí sahala až k pasu. Nečekala už na nic a ponořila se do té příjemné lázně. Několika rychlými tempy se dostala dál od břehu. Velen ji naučil plavat, stejně jako ji spolu s Neklanem zasvětil do tajů lukostřelby i jízdy na koni. I mečem ji naučil vládnout, třebaže právě tohle viděl otec opravdu nerad.

„Dívka, byť z knížecího rodu, anebo právě proto, by měla vědět, jak se ubránit,“ namítl Velen, když mu tehdy otec vytkl, že učí sestru věcem, jež náleží pouze mužům.

„Velen má pravdu! Dokážu se o sebe postarat sama,“ zastala se tenkrát bratra, jakkoli se otci nikdy neprotivila. Chtěla být soběstačná, toužila se v případě napadení skutečně ubránit sama.

Chvilku se nechala bezstarostně unášet proudem, ale pak zamířila zpátky ke břehu.

Neměla dosud jasno, jak se zachová, vybere-li jí otec nějakého ženicha. Přijme tu volbu, anebo ji odmítne?

Věděla sice moc dobře, co je její povinností a co se od ní očekává, nehodlala nicméně prožít celý život po boku muže, kterého by nedokázala milovat nebo alespoň cítit a jenž by nebyl hoden její lásky.

Měla bych být jako Mlada, usmála se v duchu. Ta dá na všechno, co jí řekne vědma Ida, obětuje bůžkům a s radostnou nadějí očekává věci příštích. Idina poslední věštba musela být pro Mladu skutečně příznivá, protože byla od té doby samý smích.

V Ludmile však klíčila nedůvěra k Idiným proroctvím a s každým novým dnem jim věřila méně. I přinášení obětí jí připadalo poněkud zbytečné, ale tento názor si nechala pro sebe, protože by si ho ostatní vykládali jako rouhačství.

Mírný proud ji nyní zanesl zpátky ke břehu a Ludmila se tam uvelebila na jednom z těch plochých kamenů zpola ponořených do vody. Prsty si pročísala mokré vlasy, aby jí rychleji uschly, a slastně se vyhřívala ve sluneční záři.

Dlouho se však z té idylly netěšila.

„Podívej na tu krásnou vodní vílu,“ ozval se ze stezky nějaký mužský hlas.

„Ta by stála za hřích,“ odpověděl mu druhý a obhrouble se přitom zachechtal.

Ludmila rychle vyskočila na břeh a chtěla se natáhnout po odložených šatech. První ze zbrojnošů, oděný v barvách stodoranského knížete a patřící tedy k stodoranskému poselstvu, byl však rychlejší. Popadl její šaty a poodstoupil výš na břeh, na tváři křivý úsměv.

„Okamžitě mi vrať můj šat!“ rozkřikla se na něj Ludmila. Počáteční obavy vystřídal spravedlivý hněv. Byla knížecí dcera a tihle dva byli navíc hosty na dvoře jejího otce. Nehodlala se nechat urážet od nějakého drzého žoldáka.

„Něco za něco, krásná paní,“ připojil se k tomu odvážlivci druhý ozbrojenec a vykročil k Ludmile, rty zvltněné smyslným úsměvem.

Ludmila proklela okamžik, kdy se nechala ukolébat poklidnou idylou slunného odpoledne a odložila na břehu nejen roucho, ale také pás s dýkou. I s tou ji bratr naučil zacházet a Ludmila se bez ní nikam nevydala, protože věděla, že v kraji zrovna bezpečno není.

Užuž chtěla na oba drzé opovážlivce křiknout, že takhle se s knížecí dcerou nemluví, když vtom se zpoza stromů lemuujících břeh vynořil jezdec na vraníku. Zaslechl pokřikování ozbrojenců a rychle zhodnotil situaci. Přihnal se k nim, vyklonil se ze sedla, jediným obratným pohybem vytrhl Ludmiliny šaty i pás z rukou jednoho z násilníků a hodil jí je.

„Takhle se muž k žádné dívce chovat nesmí!“ zahřměl na ty dva a udeřil jednoho z nich naplocho mečem po rameni. Zbrojnoš, kterého ten útok zaskočil, se zapotácel a neupadl jen proto, že ho zachytil jeho druh.

„Ale urozený pane, přece bys nebral vážně nevinný žert,“ omlouval se podlézavě a rychle popostrčil svého nešťastného druha ochromeného úderem na stezku k hradišti.

„Žert, který se dotýká cti, není nevinný!“ rozkřikl se na ně jezdec.

Ludmila po něm vrhla vděčný pohled. Rychle přes sebe přehodila svrchní sukni a opásala se širokým koženým pásem. Dýka na něm nechyběla, zůstala na svém místě.

Zachránce se otočil v sedle. „Nechceš, paní, odvezu tě, kam si budeš přát. Po takovém nepříjemném zážitku bys jistě nechtěla pokračovat v cestě sama.“

Upřeně se na něj zadívala. Měl hezkou pravidelnou tvář s výraznými rysy. Hnědé vlasy mu spadaly na ramena, ale neměl je spletené do obvyklých copánků. Usmál se na ni, v modrých očích mu zaplály veselé ohníčky a v plných rtech mu blýskly bílé zuby.

Ludmily se zmocnilo okouzlení, jaké dosud nikdy nepoznala. Je možné, aby v ní jediný pohled na tohoto urostlého mladíka vzbudil cit tak silný, snad lásku? Slýchala o tom, že se lidé dokážou zamilovat na první pohled, ale nikdy tomu nevěřila. Jindy se neostýchala promluvit ani s cizinci – ostatně na otcově knížecím dvoře, kde neměli o návštěvníky nouzi, k tomu byla vedena. Zato nyní se nemohla na jediné slůvko.

Z rozpaků, za něž se proklínala, ji naštěstí vytrhl příjezd družiny, k jejímuž doprovodu asi Ludmilin zachránce patřil. Vedl ji vysoký urostlý mladík, jemuž v plavých vlasech seděla zlatá obroučka, symbol jeho urozeného postavení.

„Hraješ si tu na zachránce?“ křikl na druhá. Při těch slovech spočinul obdivným pohledem na Ludmile.

Škoda, že jsem tím zachráncem nebyl já, pomyslel si závistivě. Dívka stojící na říčním břehu byla krásná. Mokry šat jí přilnul k tělu a prozradil půvabnou křivku jejího štíhlého pasu a oblých boků. Slastná touha mu zažehla v žilách palčivý plamen. Znovu zalitoval, že sem nepřišel jako první a nesehrál úlohu šlechtěného zachránce.

Ludmila v tu chvíli usoudila, že těch odpoledních překvapení bylo právě dost. Ze širokého opasku uvolnila zlatý řetízek s píšťalou. Stačilo jediné písknutí a vmžiku se k ní přihnul bělouš, kterého nechala popásat nahoře na svahu a který poznal volání své paní.

Rychle se vyhoupla do sedla, ale nakrátko se zarazila. Strhla si ze šíje zlatý řetízek ozdobený několika umně tepanými přívěsky a podala jej svému zachránci. „To je za tvou pomoc, můj pane,“ usmála se na něj a potom pobídla bělouše vpřed, chvatně, jako by chtěla uprchnout, možná sama před sebou.

Dva opovážlivé zbrojnoše, kteří se snažili co nejrychleji vytrahit, dostihla uprostřed svahu.

„Ani ty nepřijdeš zkrátka!“ křikla na toho, který se jí pokusil ukrást šaty. „Ani tebe zasloužená odměna nemine.“ Jediným zručným pohybem vytrhla zpoza pasu dýku a mrštila jí po útočnickovi tak, aby mu doslova přišpendlila volný cíp kabátce ke stromu, k němuž se zděšeně přitiskl.

„A příště budu mířit lépe, to mi věř,“ ujistila ho Ludmila a přijela až k němu, aby si dýku opět vzala.

Jeho společník klesl na kolena a zašeptal zděšeně: „Milost, vzácná paní.“

Nezachoval se tak z pouhého strachu. Dýku příslušníka pšovanské knížecí rodiny, třebaže se s jejími členy neseťkal, poznal po těch dnech strávených v hradišti na první pohled. Dnešní nevyvedený žert je může přijít hodně drahé, postěžuje-li si takhle krasavice, podle všeho knížecí dcera, svému otci.

Ludmilin zachránce tu scénu se zaujetím pozoroval a nakonec se dal do pobaveného smíchu.

Takovou dívku hledám celý život, ale našel jsem ji až tady na Pšově, jak říkají místní Mělníku, pomyslel si. Provázel pak Ludmilu dlouhým pohledem, dokud mu nezmižela mezi stromy tyčícími se na vršku kopce.

„Snad ses nám nezamiloval ještě dřív, než jsme na Pšov dorazili, Bořivoji?“ zavolal na něj znovu jezdec se zlatou členkou ve vlasech. „Víš přece, že jsme sem přijeli s důležitým posláním.“

„To mi nemusíš připomínat, Strojníre,“ odpověděl Bořivoj a blýskl po něm přísným pohledem. Mohl právě nalézt dívku svých snů, ale na Pšov se přijel ucházet o ruku knížecí dcery Ludmily. Strojník do té rány soli přisypávat nemusí. A vůbec, takové poznámky by si neměl dovolovat. Pochází sice rovněž z rodu Přemyslovců, ale je to opravdu hodně vzdálený příbuzný.

Přemyslovským knížetem je tu on, Bořivoj. A tu zlatou knížecí členku Strojníkovi propůjčil pouze na tuto cestu.

Na výměnu úloh přistoupil z jediného důvodu – chtěl se přesvědčit, zda by o něj knížecí dcera Ludmila stála, i kdyby nebyl knížetem nejmocnějšího rodu v Čechách. Ludmilinu ruku by jistě získal tak jako tak, neboť kníže Slavibor se netajil tím, že je spojení s Přemyslovci nesmírně nakloněn, ale Bořivoj netoužil pouze po výhodně dohodnutém sňatku. Toužil alespoň po harmonickém vztahu, když už ne po lásce. Nechtěl, aby se jeho manželství nějak ošklivě zvrtilo.

Nyní se za ten romantický nápad, na který Strojímír s přehnanou ochotou přistoupil, proklínal.

Opět vrhl hněvivý pohled na Strojímíra, který se hrdě tyčil v sedle, ve vlasech zlatou knížecí obroučku.

Musím mu jasně ukázat, kde je jeho místo, umínil si Bořivoj. Ale teď ještě ne. Nejdříve zjistím, kdo je ta půvabná dívka, které jsem se zastal, i když ochránce podle všeho nepotřebovala. A možná o něj ani nestála.

Zarazil se na okamžik.

Dal bych jí přednost před urozenou kněžnou Ludmilou? Zvolil bych manželku podle hlasu srdce a nikoli podle toho, co mi napovídá rozum?

Podíval se na řetízek v dlani. Třpytil se tam svůdně jako stočený zlatý hádek.

A Bořivoj v tu chvíli už znal odpověď na svou otázku.

„Podívej! Přijel přemyslovský kníže. Konečně. Ten jeho předvoj tu je už celé věky!“ zvolala nadšeně Mlada, která se po Ludmilině návratu nehnula od okna. Měla k tomu pádný důvod. Také ona se totiž setkala s kavalkádou urozených jezdců v čele s Bořivojem a Strojímírem, když mířili od řeky. Vracela se od vědmy Idy. Ludmila se jí toho odpoledne kamsi ztratila, a tak využila volné chvíle, aby zvěděla, co nového jí osud chystá.

S Bořivojem ani Strojníkem se dosud nikdy nesetkala, usoudila však, že ten hezký jezdec se zlatou členkou bude jistě kníže sám. Usmál se na ni mile a laskavě jí pokynul.

Mlada mu vysekla úslužnou poklonu a zasněně provázela jezdce toužebným pohledem. Potom popadla svrchní sukni do hrstí a rozběhla se zkratkou na Pšov, aby se tam dostala dřív než ta skupina jezdců.

U okna pak čekala drahnou dobu, protože Bořivoj se rozhodl nejdříve navštívit své vyslance, kteří sem přijeli už dávno. To jí alespoň poskytlo čas na přemýšlení. Náhle si vybavila jedno z Idiných proroctví.

Podle něho má Mladě zkřížit životní cestu plavovlasý cizinec urozeného původu. Takový popis by se hodil na onoho knížete, který ji obdařil slibným úsměvem. Prý mu ale zpočátku neporozumí. Tohle tedy příliš neodpovídalo, protože Přemyslovci mluví také česky. Třeba to Ida myslela nějak obrazně, mávla nad tím Mlada v duchu rukou a pokračovala dál ve snění.

A když konečně přemyslovský kníže vjížděl do hradiště, byla už Mlada pevně přesvědčena, že se její životní láskou stane skutečně ten, který jede v čele poselstva. Je to jistě právě on, kdo změní Mladin osud navždy a odvede si ji do svého knížectví.

Vyklonila se nyní z okna. „Hej, ty!“ křikla na ozbrojence z toho vznešeného průvodu. „Jak se jmenuje tvůj pán? Myslím kníže, který vede vaše poselstvo?“

Ozbrojenec po ní nejprve střelil nevraživým pohledem, tvář se mu však rozzářila nadějným úsměvem, když zjistil, že se ho na to ptá hezká dívka v nákladných šatech.

„Jmenuje se přece Bořivoj, ten náš kníže. To on stojí v čele Přemyslovců,“ odpověděl jí, i když mu připadalo divné, proč si právě dnes namísto pravého knížete Bořivoje vetkl do vlasů tu zlatou knížecí členku Strojník. Žádný div, že si je tady pletou.